

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.02/1/101.00.1/Б/ОК28 -2024
	Екземпляр № 1	Арк _15_ / 1

РОЗШИРЕНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ
з навчальної дисципліни
«ОЦІНКА ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 101 «Екологія»
освітньо-професійна програма «Екологія»
факультет гірничої справи, природокористування та будівництва
кафедра екології та природоохоронних технологій

Схвалено на засіданні кафедри
екології та природоохоронних
технологій
26 серпня 2024 р., протокол № 08

Розробник: кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри екології та природоохоронних технологій Вікторія МЕЛЬНИК-ШАМРАЙ, асистент кафедри екології та природоохоронних технологій Олександр МЕДВІДЬ

Житомир
2024 – 2025 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.02/1/101.00.1/Б/ОК28 -2023
	Екземпляр № 1	Арк _12_ / 2

План лекційних занять

Змістовий модуль 1. Методологічні засади проведення оцінки впливу на довкілля	
Тема 1.	Загальні положення та поняття про оцінку впливу на довкілля
Тема 2.	Сфера застосування оцінки впливу на довкілля
Тема 3.	Єдиний реєстр оцінки впливу на довкілля
Тема 4.	Відповідальність за порушення законодавства про оцінку впливу на довкілля
Змістовий модуль 2. Етапи здійснення процедури оцінки впливу на довкілля	
Тема 5.	Повідомлення про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля. Визначення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації
Тема 6.	Звіт з оцінки впливу на довкілля: особливості формування та основні вимоги
Тема 7.	Оголошення про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля. Проведення громадських слухань
Тема 8.	Висновок з оцінки впливу на довкілля
Тема 9.	Процедура здійснення транскордонної оцінки впливу на довкілля та схвалення результатів такої оцінки
Тема 10.	Процедура здійснення післяпроектний моніторинг
Змістовий модуль 3. Оцінка впливу планової діяльності на компоненти довкілля	
Тема 11.	Оцінка впливу планової діяльності на клімат і мікроклімат та на атмосферне повітря
Тема 12.	Оцінка впливу планової діяльності на поверхневі та підземні води
Тема 13.	Оцінка впливу планової діяльності на надра та ґрунтовий покрив, утворення відходів
Тема 14.	Оцінка впливу планової діяльності на рослинний і тваринний світ, заповідні об'єкти, на об'єкти культурної спадщини та інші матеріальні об'єкти
Тема 15.	Оцінка впливів планової діяльності на соціальне та техногенне середовище. Оцінка можливого впливу на довкілля, зумовленого технологією і речовинами, що використовуються
Тема 16.	Опис передбачених заходів, спрямованих на запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення значного негативного впливу на довкілля, у тому числі (за можливості) компенсаційних заходів

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.02/1/101.00.1/Б/ОК28 -2023
	Екземпляр № 1	Арк _12_ / 3

Змістовий модуль 1. Методологічні засади проведення оцінки впливу на довкілля

Розширений план лекції № 1

Тема 1. Загальні положення та поняття про оцінку впливу на довкілля

Мета лекції ознайомитися з основними положеннями здійснення оцінки впливу на довкілля.

План лекція (навчальні питання):

1. Передумови виникнення оцінки впливу на довкілля.
2. Мета, завдання та принципи проведення оцінки впливу на довкілля.
3. Законодавча база України щодо оцінки впливу на довкілля.
4. Основні суб'єкти оцінки.

Питання для самостійного вивчення:

1. Світовий та європейський досвід ОВД.
2. Розмежування повноважень між центральним та територіальними органами влади в процесі ОВД

Розширений план лекції № 2

Тема 2. Сфера застосування оцінки впливу на довкілля

Мета лекції ознайомитися з сферами діяльності для яких передбачено оцінку впливу на довкілля та для яких видів діяльності оvd не застосовується

План лекція (навчальні питання):

1. Категорії планованої діяльності.
2. Види діяльності, що можуть мати значний вплив на довкілля.
3. Планована діяльності, яка не підлягає оцінці впливу на довкілля.
4. Критерії розширення та зміни діяльності та об'єктів, які не підлягають оцінці впливу на довкілля.

Питання для самостійного вивчення:

1. Розподіл повноважень та сфери компетенцій щодо проведення ОВД для видів діяльності, які можуть мати значний вплив на довкілля

Розширений план лекції № 3

Тема 3. Єдиний реєстр оцінки впливу на довкілля

Мета лекції ознайомитися з основними особливостями функціонування Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля

План лекція (навчальні питання):

1. Єдиний реєстр оцінки впливу на довкілля: основні терміни та мета.
2. Принцип відкритості та доступності інформації в процедурі ОВД.
3. Роль та участь громадськості в процедурі ОВД.

Питання для самостійного вивчення:

1. Гласність оцінки впливу на довкілля.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.02/1/101.00.1/Б/ОК28 -2023
	Екземпляр № 1	Арк _12_ / 4

Розширений план лекції № 4

Тема 4. Відповідальність за порушення законодавства про оцінку впливу на довкілля

Мета лекції вивчити основні види відповідальності за екологічні правопорушення та при здійсненні оцінки впливу на довкілля в Україні

План лекція (навчальні питання):

1. Види порушень, за які несуть відповідальність винні особи.
2. Види санкцій за порушення у сфері оцінки впливу на довкілля та порядок їх накладання.
3. Тимчасова заборона (зупинення) та припинення діяльності підприємств у разі порушення ними законодавства про оцінку впливу на довкілля.

Питання для самостійного вивчення:

1. Дисциплінарна, адміністративна, цивільна і кримінальна відповідальність за порушення екологічного законодавства.
2. Порядок накладання адміністративних стягнень за виявлені порушення при процедурі ОВД.

Змістовий модуль 2. Етапи здійснення процедури оцінки впливу на довкілля

Розширений план лекції № 5

Тема 5. Повідомлення про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля. Визначення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації

Мета лекції ознайомитися з вимогами до складання Повідомлення про плановану діяльність яка підлягає оцінці впливу на довкілля та визначення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації

План лекція (навчальні питання):

1. Схема руху документів під час визначення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту ОВД.
2. Скоупінг в процедурі оцінки впливу на довкілля.
3. Роль та місце скоупінгу.
4. Переваги проходження етапу скоупінгу.
5. Принцип відкритості та доступності інформації в процедурі ОВД.
6. Повідомлення про плановану діяльність, що підлягає оцінці впливу на довкілля.
7. Визначення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту із ОВД.

Питання для самостійного вивчення:

1. Консультації із державними органами щодо обсягу досліджень та рівня деталізації інформації.
2. Визначення альтернатив планованої діяльності.
3. Зауваження та пропозиції громадськості на повідомлення.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.02/1/101.00.1/Б/ОК28 -2023
	Екземпляр № 1	Арк _12_ / 5

Розширений план лекції № 6

Тема 6. Звіт з оцінки впливу на довкілля: особливості формування та основні вимоги

Мета лекції ознайомитися зі структурою та змістом звіту з оцінки впливу на довкілля, розглянути основні особливості його створення

План лекція (навчальні питання):

1. Зміст та порядок складання звіту з оцінки впливу на довкілля.
2. Загальні методичні рекомендації щодо змісту та порядку складання звіту з оцінки впливу на довкілля.
3. Загальні підходи та особливості щодо формування звіту з оцінки впливу на довкілля.
4. Рекомендації до змісту звіту з оцінки впливу на довкілля.
5. Опис планованої діяльності.
6. Опис планованої діяльності: опис місця провадження планованої діяльності та цілі планової діяльності.
7. Опис виправданих альтернатив.
8. Опис поточного стану довкілля.
9. Опис факторів довкілля, які ймовірно зазнають впливу з боку планованої діяльності та її альтернативних варіантів
10. Опис і оцінка можливого впливу на довкілля планованої діяльності
11. Опис методів прогнозування, що використовувались для оцінки впливів на довкілля, та припущень, покладених у основу прогнозування, а також дані про стан довкілля, що використовувались.
12. Опис передбачених заходів, спрямованих на запобігання, відвернення, уникнення, зменшення та усунення значного негативного впливу на довкілля, у тому числі (за можливості) компенсаційних заходів.
13. Опис очікуваного значного негативного впливу планованої діяльності на довкілля, зумовленого вразливістю проекту до ризиків надзвичайних ситуацій, заходів запобігання чи пом'якшення впливу надзвичайних ситуацій на довкілля та заходів реагування на надзвичайні ситуації.
14. Роль уповноваженого органу в проведенні процедури громадського обговорення.

Питання для самостійного вивчення:

1. Опис характеристик планованої діяльності протягом виконання підготовчих і будівельних робіт та провадження планованої діяльності, у тому числі (за потреби) роботи з демонтажу, та потреби (обмеження) у використанні земельних ділянок.
2. Опис основних характеристик планованої діяльності (виробничих процесів, виду і кількості матеріалів та природних ресурсів, які планується використовувати).
3. Санітарно-захисна зона.
4. Використання земель, водокористування і водовідведення, оцінка викидів та скидів, відходів.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.02/1/101.00.1/Б/ОК28 -2023
	Екземпляр № 1	Арк _12_ / 6

5. Оцінка шуму, електромагнітного випромінювання, іонізуючого випромінювання та радіаційного забруднення, теплового забруднення

Розширений план лекції № 7

Тема 7. Оголошення про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля. Проведення громадських слухань

Мета лекції ознайомитися з вимогами до складання Оголошення про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля

План лекція (навчальні питання):

1. Оголошення про початок громадського обговорення.
2. Громадське обговорення звіту з ОВД.
3. Проведення громадських слухань
4. Звіт про громадське обговорення.
5. Врахування пропозицій і зауважень громадськості

Питання для самостійного вивчення:

1. Роль уповноваженого органу в проведенні процедури громадського обговорення

Розширений план лекції № 8

Тема 8. Висновок з оцінки впливу на довкілля

Мета лекції вивчити основні особливості формування висновків з оцінки впливу на довкілля при здійсненні господарської діяльності та дослідити методику їх оскарження

План лекція (навчальні питання):

1. Висновок з оцінки впливу на довкілля.
2. Врахування результатів оцінки впливу на довкілля у рішенні про провадження планованої діяльності.
3. Відмова у видачі висновку.
4. Оскарження висновку з оцінки впливу на довкілля або відмови у видачі висновку.
5. Екологічні умови, що містяться у висновку з ОВД.

Питання для самостійного вивчення:

1. Випадки видачі висновків із оцінки впливу на довкілля про недопустимість планованої діяльності.
2. Випадки скасування висновків з ОВД.
3. Врахування зауважень і пропозицій громадськості у висновку із ОВД.

Розширений план лекції № 9

Тема 9. Процедура здійснення транскордонної оцінки впливу на довкілля та схвалення результатів такої оцінки

Мета лекції вивчити основні особливості здійснення транскордонної оцінки впливу на довкілля та схвалення результатів такої оцінки

План лекція (навчальні питання):

1. Оцінка транскордонного впливу на довкілля.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.02/1/101.00.1/Б/ОК28 -2023
	Екземпляр № 1	Арк _12_ / 7

2. Процедура здійснення оцінки транскордонного впливу на довкілля.

3. Схвалення результатів оцінки транскордонного впливу на довкілля

Питання для самостійного вивчення:

1. Порядок прийняття рішення про здійснення транскордонної оцінки впливу на довкілля

Розширений план лекції № 10

Тема 10. Процедура здійснення післяпроектний моніторинг

Мета лекції вивчити основні особливості проведення післяпроектного моніторингу після отримання висновку з оцінки впливу на довкілля.

План лекція (навчальні питання):

1. Вимоги проведення додаткової оцінки впливу на довкілля.

2. Зміст та програма післяпроектного моніторингу.

3. Загальні критерії для здійснення післяпроектного моніторингу

Питання для самостійного вивчення:

1. Відмінності між висновками державної екологічної експертизи та висновками із ОВД.

2..

3. Стислий зміст програм моніторингу та контролю щодо впливу на довкілля під час провадження планованої діяльності

Змістовий модуль 3. Оцінка впливу планової діяльності на компоненти довкілля

Розширений план лекції № 11

Тема:11. Оцінка впливу планової діяльності на клімат і мікроклімат та на атмосферне повітря

Мета лекції вивчити вплив планової діяльності на стан клімату і мікроклімату в регіоні діяльності підприємства та вивчити вплив планової діяльності на стан атмосферного повітря в регіоні діяльності підприємства

План лекція (навчальні питання):

1. Вимоги до матеріалів підрозділу «Оцінка впливів на клімат і мікроклімат».

2. Обсяги і пристої антропогенних викидів парникових газів (далі – ПГ) з початком провадження планованої діяльності та у зв'язку з цим - внеску планованої діяльності у запобігання і пом'якшення зміні клімату (через скорочення антропогенних викидів парникових газів, збільшення їх абсорбції або забезпечення переходу до низьковуглецевого розвитку).

3. Зміни у мікро- або мезокліматі місцевості у зв'язку з планованою діяльністю, наприклад, у температурному режимі, вологості повітря, замерзанні ґрунту чи води, настанні туманів або ймовірності штучного туманоутворення над житловою зоною (наприклад, у зв'язку з будівництвом великих водойм-охолоджувачів для великих енергетичних об'єктів) та ін., якщо такі зміни є ймовірними виходячи з наукових знань і якщо доступні методології для їх оцінок

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.02/1/101.00.1/Б/ОК28 -2023
	Екземпляр № 1	Арк _12_ / 8

чи моделювання.

4. Заходи з запобігання негативним впливам планованої діяльності на клімат і мікроклімат.

3. Характеристики джерел викидів.

4. Критерії оцінювання.

5. Визначення категорії небезпеки підприємства.

6. Уточнення розмірів санітарно-захисної зони з врахуванням рози вітрів.

7. Вимоги до матеріалів підрозділу «Оцінка впливів на повітряне середовище».

Питання для самостійного вивчення:

1. Основні елементи, що формують клімат.

2. Основні характеристики сонячної радіації, температурного режиму, атмосферного тиску, вітрового режиму, вологого режиму повітря, опадів, хмарності і стану атмосфери.

3. Оцінка вразливості планованої діяльності в цілому або її окремих технологічних процесів чи об'єктів до несприятливих наслідків зміни клімату, таких як зростання середніх температур, збільшення нерівномірності водного стоку рік і падіння їх водності тощо.

4. Компоненти атмосферного повітря.

5. Оцінка акустичного впливу.

6. Оцінка впливу електромагнітного випромінювання.

Розширений план лекції № 12

Тема 12. Оцінка впливів на поверхневі та підземні води

Мета лекції вивчити вплив планованої діяльності на стан поверхневих та підземних вод в регіоні діяльності підприємства.

План лекція (навчальні питання):

1. Параметри оцінювання впливу.

2. Критерії оцінки забруднення поверхневих та підземних води.

3. Еколого-санітарна класифікація якості поверхневих вод.

4. Класифікація забрудненості вод природних об'єктів.

5. Класи якості поверхневих вод.

6. Вимоги до якості зворотних вод.

7. Вимоги до матеріалів підрозділу «Оцінка впливів на водне середовище».

Питання для самостійного вивчення:

1. Основні види впливу на поверхневі та підземні води.

2. Характеристика водоспоживання та водовідведення промислових підприємств.

3. Оцінка якості води водних об'єктів на поточний і планований стани відповідно до гігієнічних нормативів якості води.

4. Скидання стічних чи інших зворотних вод у підземні водоносні горизонти.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.02/1/101.00.1/Б/ОК28 -2023
	Екземпляр № 1	Арк _12_ / 9

Розширений план лекції № 13

Тема 13. Оцінка впливів на надра та ґрунтовий покрив, утворення відходів

Мета лекції вивчити вплив планової діяльності на надра та ґрунтовий покрив в регіоні діяльності підприємства, розглянути особливості утворення відходів.

План лекція (навчальні питання):

1. Прямі та непрямі наслідків використання надр
2. Поточний стан земель і ґрунтів рекомендується характеризувати в межах території досліджень
3. Показники шкідливості та санітарний стан ґрунтів.
4. Вплив на корисні властивості і функції земель з урахуванням їх поточного і планованого цільового призначення і на пов'язану з цим продуктивність земель, ефективність їх використання за призначенням, дохідність, економічну і грошову оцінку земель.
5. Вплив на показники, за якими законодавством встановлено нормативи в галузі охорони земель та відтворення родючості ґрунтів.
6. Шкала небезпечності забруднення ґрунтів.
7. Забруднення ґрунтового покриття шкідливими речовинами.
8. Вимоги до матеріалів підрозділу «Оцінка впливів на ґрунтовий покрив».
9. Ймовірності забруднення небезпечними відходами земель, підземних вод, поверхневих вод, атмосферного повітря при аваріях, надзвичайних ситуаціях, через недоліки управління, а також прогнозу масштабів забруднення у таких випадках.
10. Обсяги відходів від планованої діяльності (вкл. підготовчі і будівельні роботи), що будуть незворотно розміщені на полігонах або захоронені, особливо таких, що не розкладаються або дуже повільно розкладаються під дією природних факторів; розкривні породи при видобуванні корисних копалин у цьому пункті не враховують.
11. Обсяги відходів, що завдяки планованій діяльності будуть повторно використані перероблені у продукцію або утилізовані, у тому числі у циклах кругової економіки.

Питання для самостійного вивчення:

1. Процеси, впливи і явища, що розвиваються в геологічному середовищі.
2. Обвали, осипи, зсуви, лавини, затоплення, заболочування, селі, підтоплення, розвиток суфозійних і карстових процесів, утворення пливунів і осушення гірських порід.
3. Режим використання земель України і категорії основного цільового призначенням.
4. Використання даних з матеріалів інженерно-геологічних вишукувань, регіональних гідрогеологічних і геологічних зйомок четвертинних відкладень, державного інформаційного геологічного фонду України для оцінки впливу на надра.
5. Використання матеріалів інженерно-геологічних або спеціалізованих (ґрунтових) вишукувань в оцінці впливу на землі і ґрунти.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.02/1/101.00.1/Б/ОК28 -2023
	Екземпляр № 1	Арк _12_ / 10

6. Актуалізація відомостей про забруднення і деградацію земель і ґрунтів можуть здійснюватися еколого-геохімічна зйомка та інші спеціальні ґрунтові вишукування і дослідження.

7. Зняття родючого шару ґрунту, то рекомендується характеризувати основні прогностичні (плановані) показники зняття, технологію збереження і напрямок використання.

8. Застосування методології агрохімічної паспортизації земель, інші методи, прийняті у державному моніторингу земель, економічні методи оцінки земель, а також інші доступні науково достовірні методології.

Розширений план лекції № 14

Тема 14. Оцінка впливів на рослинний і тваринний світ, заповідні об'єкти, на об'єкти культурної спадщини та інші матеріальні об'єкти

Мета лекції вивчити вплив планової діяльності на стан рослинного та тваринного світу, об'єктів природно-заповідного фонду в регіоні діяльності підприємства та об'єкти культурної спадщини та інші матеріальні об'єкти.

План лекція (навчальні питання):

1. Рослинний покрив.
2. Тваринний світ.
3. Характеристика сучасних методів охорони рослин.
4. Критерії техногенного впливу на флору і фауну.
5. Об'єкти природно-заповідного фонду і території, перспективні для заповідання (зарезервовані) наземних, водних і повітряних шляхів міграції тварин.
6. Ймовірні наслідки планованої діяльності на фауну, флору і біорізноманіття.
7. Визначення об'єктів культурної спадщини відповідно до законодавства у сфері охорони культурної, у тому числі археологічної, спадщини.
8. Вимоги до матеріалів підрозділу «Оцінка впливів на рослинний і тваринний світ, заповідні об'єкти».

Питання для самостійного вивчення:

1. Фактори прямого впливу планованої діяльності на фауну, флору і біорізноманіття.
2. Опосередкований вплив на флору і фауну. Зміни складу рослинних угруповань і фауни.
3. Використання методів наукового аналізу, методів експертних оцінок та шкали з відносними градаціями при оцінці впливу на фауну, флору і біорізноманіття.
4. Оцінка впливу на об'єкти культурної спадщини на предмет: 1) ідентифікації об'єктів культурної, у тому числі археологічної, спадщини та їх територій, на які здійснюватиметься вплив під час підготовчих/будівельних робіт і в процесі провадження планованої діяльності; 2) оцінки ризику (ризиків) зміни, переміщення (перенесення), пошкодження або знищення зазначених об'єктів, включаючи їх території, у зв'язку з вилученням (викупом) земельних ділянок та іншими роботами; 3) спроможності власника або користувача створити необхідні умови

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.02/1/101.00.1/Б/ОК28 -2023
	Екземпляр № 1	Арк _12_ / 11

для збереження пам'ятки, утримувати пам'ятку в належному стані (вкл. її ремонт, захист, інші охоронні зобов'язання), забезпечити режим використання пам'ятки, встановлений органами охорони культурної спадщини, забезпечувати інші заходи щодо охорони пам'яток, виявлення, обліку та вивчення об'єктів згідно з законодавством.

Розширений план лекції № 15

Тема 15. Оцінка впливів на соціальне та техногенне середовище. Оцінка можливого впливу на довкілля, зумовленого технологією і речовинами, що використовуються

Мета лекції вивчити вплив планової діяльності на стан соціального та техногенного середовища в регіоні діяльності підприємства.

План лекція (навчальні питання):

1. Соціально-побутові умови проживання місцевого населення в зоні впливів планованої діяльності.
2. Вимоги до матеріалів підрозділу «Оцінка впливів на соціальне середовище»
3. Характеристика основних промислових сільськогосподарських, житлово-цивільних об'єктів, пам'ятників архітектури, історії і культури (як об'єктів забудови), наземних і підземних споруд та інших елементів техногенного середовища в зоні впливів планованої діяльності.
4. Вимоги до матеріалів підрозділу «Оцінка впливів на довкілля соціальне та техногенне середовище».
5. Оцінка планової діяльності впливу на довкілля, що зумовлено технологією і речовинами, що використовуються на предмет: 1) потенційно небезпечних об'єктів (згідно із Законом України «Про об'єкти підвищеної небезпеки» та встановленою методикою ідентифікації потенційно небезпечних об'єктів); 2) видів робіт підвищеної небезпеки, а також машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки згідно зі встановленим переліком; 3) видів небезпеки і ймовірного рівня ризику для довкілля і здоров'я населення за обраного режиму експлуатації об'єкта (регламентів провадження планованої діяльності).

Питання для самостійного вивчення:

1. Стан захворюваності місцевого населення
2. Прогнозні об'єкти техногенного середовища.
3. Заходи щодо забезпечення експлуатаційної надійності і збереженості техногенного середовища.
4. Оцінка впливу на соціально-економічні умови, як: 1) здоров'я населення; 2) доступ населення до природних ресурсів і екологічно безпечного для життя і здоров'я людей навколишнього природного середовища.

Розширений план лекції № 16

Тема 16. Опис передбачених заходів, спрямованих на запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення значного негативного впливу на довкілля, у тому числі (за можливості) компенсаційних заходів

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.02/1/101.00.1/Б/ОК28 -2023
	Екземпляр № 1	Арк _12_ / 12

Мета лекції: розглянути з здобувачами вищої освіти основні напрямки, які можуть оцінюватися при оцінці впливу планової діяльності для передбачення заходів, спрямованих на запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення значного негативного впливу на довкілля, у тому числі (за можливості) компенсаційних заходів та оцінити очікувані значення негативного впливу діяльності на довкілля, зумовленого вразливістю проєкту до ризиків надзвичайних ситуацій.

План лекція (навчальні питання):

1. Спеціальні заходи з охорони атмосферного повітря.
2. Спеціальні заходи з охорони поверхневих вод.
3. Спеціальні заходи з охорони земель та ґрунтів.
4. Спеціальні заходи з охорони надр.
5. Спеціальні заходи зі збереження фауни, флори і біорізноманіття.
6. Спеціальні заходи з управління відходами.
7. Спеціальні заходи з відвернення і зниження шуму.
8. Спеціальні заходи з із запобігання і зменшення впливу на об'єкти культурної спадщини.
9. Розглянути та оцінити ризики виникнення надзвичайних ситуацій, ймовірний вплив діяльності на довкілля у разі надзвичайних ситуацій, з урахуванням передбачених у планованій діяльності спеціальних заходів щодо забезпечення пожежної і техногенної безпеки.

Питання для самостійного вивчення:

1. Розглянути основні принципи щодо передбачених заходів, спрямованих на запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення значного негативного впливу на довкілля, у тому числі (за можливості) компенсаційних заходів.
2. Розглянути основні компенсаційні заходи.
3. Методика визначення ризиків та їх прийнятних рівнів для декларування безпеки об'єктів підвищеної небезпеки.
4. Понятійний апарат щодо надзвичайних ситуацій, техногенної безпеки та відповідних заходів доцільно застосовувати у відповідності до понять і термінів, визначених у Кодексі цивільного захисту України, правилах та інших нормативно-правових актах у сфері пожежної та техногенної безпеки.